

Styrelsen för

Djurens Rätt

Org nr 802002-4496

upprättar härmed

Årsredovisning

för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2023

<u>Innehåll:</u>	<u>sida</u>
Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	7
Balansräkning	8
Rapport över förändringar i eget kapital	10
Noter med redovisningsprinciper	11
Underskrifter	20

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Syfte och ändamål

Djurens Rätts syfte är att verka för avskaffandet av plågsamma djurförsök och övriga former av förtryck av djur. Fokus ligger på att förändra för de djur som utnyttjas i djurfabriker, i djurförsök och på pålsdjursfarmer. Detta görs genom målinriktade kampanjer, opinionsbildning, företagssamarbeten och politiskt påverkansarbete. Djurens Rätts vision är en värld där djur respekteras som kännande individer med rätt till sina egna liv.

Vår vision

För en värld där djur respekteras som kännande individer med rätt till sina egna liv.

Våra strategiska målsättningar

Ett samhälle vars lagstiftning respekterar djurs rättigheter

Ett samhälle där fler gör djurvänliga val

Ett samhälle som ser till djurs intressen

Medlemmar och organisation

Djurens Rätt är en ideell organisation som styrs av sina medlemmar. Organisationen grundades 1882. Idag är vi en av världens ledande djurrätts- och djurskyddsorganisationer. Djurens Rätt arbetar globalt för att göra skillnad för de djur som är flest och har det sämst. Det globala arbetet sker både i egen regi och genom internationella samarbetsorganisationer som Eurogroup for Animals, Fur Free Alliance, Open Wing Alliance och World Federation for Animals. Under 2023 har Djurens Rätt startat upp verksamhet i Ukraina under namnet Project 1882. Det internationella arbetet är prioriterat för organisationen. Djurens Rätts generalsekreterare omvaldes under året som styrelseledamot och kassör för Eurogroup for Animals och är även ledamot i styrelsen för World Federation for Animals. Djurens Rätts chef för företagsrelationer ingår i styrgruppen för Open Wing Alliance. Djurens Rätt är medlem i Giva Sverige och följer dess kvalitetskod. Djurens Rätt kontrolleras också av Svensk Insamlingskontroll och har tre 90-konton. Djurens Rätts verksamhet finansieras på frivillig basis. De största inkomstkällorna är medlemsavgifter, gåvor och testamenten.

Vid 2023 års utgång hade Djurens Rätt 46 447 medlemmar. Medlemmar i Djurens Rätt får årligen fyra nummer av medlemstidningen, med samma namn, samt nyhetsbrev via e-post varannan vecka. Medlemmar i åldern 0-13 år får tidningen Rädda Djuren Klubbnytt fem gånger under året. Djurens Rätt har förutom www.djurensratt.se även sajten www.valjvego.se och en webbutik med försäljning av bland annat litteratur inom ämnen som anknyter till verksamheten. Medlemmar har rabatt.

Djurens Rätt har omkring 140 volontärer som under 2023 deltagit i minst ett volontärprogram. Det finns flera volontärprogram som organisationen erbjuder inom olika fokusområden, till exempel översättning, moderering av sociala medier, kampanjande, kontorsadministration, design med mera. Volontärprogrammen ger volontärer möjlighet att delta i det område som känns mest meningsfullt och relevant för dem. Det skapar ett hållbart och långsiktigt ideellt engagemang. Djurens Rätt har även ett nätverk av digitala volontärer, denna engagemangsform kallas för Djurens Rätts blixtar. Detta är ett stöd till Djurens Rätts opinionsarbete, där blixterna uppmuntras att bl.a. dela informationskampanjer via sociala medier. Samverkan med delar av det nationella civilsamhället sker i olika former, bland annat genom Volontärbyrån, Giva Sverige och partsgemensamt forum som leds av NOD Sverige, ett organ för dialog och samråd mellan regering och civilsamhället.

Engagemangsöversikt	2023	2022	2021	2020
Volontärer i volontärprogram	139	140	–	–
Lokalorganisationer*	10	14	19	30
Blixtar	17 755	7 555	6 700	4 800

* Redovisades tidigare separat som Lokalavdelningar respektive Aktivitetskoordinatorer.

Förvaltning

Riksstämman är Djurens Rätts högsta beslutande organ och det forum där medlemmarna utövar sin beslutsrätt genom valda ombud. Riksstämman genomfördes digitalt den 27 maj 2023. Djurens Rätts riksstämma utser en riksstyrelse, som leder organisationen mellan riksstämmorna och ansvarar för att genomföra de av riksstämman fastställda besluten. Till stöd har riksstyrelsen en riksorganisation som leds av en generalsekreterare och underställd personal, samt volontärer. Sammanlagt involveras omkring 400 personer i riksorganisationen, varav ett 50-tal som anställda.

Under 2023 har riksstyrelsen haft 11 protokollförda möten och bestått av:

Camilla Bergvall, riksordförande
Sofia Kamlund, 1:a vice riksordförande
Tina Hogevik, 2:e vice riksordförande
Ida Ahlström, ledamot
Tommy Ringlöv, ledamot
Christian Nordström, ledamot
Edvin Kvamme, ledamot
Peter Holmberg, ledamot
Sophie Gripenberg, ledamot
Hanna Engstedt, ledamot (invald i maj)
Maiya Tebäck, ledamot (invald i maj)
Nithin Ramesh, ledamot invald i maj)

Andreas Nordvall, suppleant
Viola Holst, suppleant (invald i maj)
Isobel Niesel, suppleant (invald i maj)

Vid riksstämman i maj lämnade tre ledamöter - Peter Holmberg, Edvin Kvamme och Christian Nordström - vars mandattid var till ända och tre nya ledamöter samt två nya suppleanter valdes in.

Djurens Rätts valberedning har sedan riksstämman 2023 bestått av:
Amanda Bengtsson, Gustav Magnusson och Johan Nilsson

Djurens Rätts räkenskaper och förvaltning granskas av auktoriserad revisor Angelica Stööp från PwC, som valdes på riksstämman 2023. Två lekmannarevisorer, Mattias Luks och Oskar Hogman, utsågs vid samma riksstämma att granska genomförandet av dess beslut.

Följande personer har under 2023 hanterat det operativa arbetet, ekonomin och personalfrågor inom Djurens Rätt:

Benny Andersson, generalsekreterare
Sara-Maria Westerlund, operativ chef
Sofia Leander, chef verksamhetsstöd
Moa Ranum, insamlingschef
Linn Åkesson, kommunikationschef
Coral Ricote, kampanjchef
Nathalie Söderström, chef företagsrelationer
Sebastian Wiklund, samhällspolitisk chef

Anställda

Djurens Rätts anställda omfattas av kollektivavtal mellan arbetsgivarorganisationen Fremia och Unionen. Avtalet reglerar bland annat pensionsförmåner, arbetstid, semester/ledighet och avgångsvillkor. Djurens Rätt har kontor i Stockholm, Göteborg och Malmö, samt enpersont kontor i Hedemora och Umeå. Ledningsgruppen leds av generalsekreterare och i den ingår enhetschefer samt operativ chef. Under året var medelantalet anställda 44. Djurens Rätt är en organisation som värdesätter engagemang i kombination med professionalism och vi är stolta över personal och ideella krafter som dagligen arbetar ihärdigt och målinriktat mot en värld där djur ska respekteras som kända individer med rätt till sina egna liv.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö och engagerade medarbetare är en nyckel till framgång för alla organisationer. Djurens Rätt arbetar systematiskt med arbetsmiljön, där en löpande samverkan sker mellan ledningsgrupp och personal, främst genom en utsedd arbetsmiljökommitté som består av operativ chef, HR-ansvarig och arbetsmiljöombud. En god balans mellan fritid och arbetsliv är en viktig arbetsmiljöfråga. Där bidrar våra friskvårdsförmåner, bland annat friskvårdsbidrag och friskvårdstid, till ett hälsofrämjande arbetsliv. Utöver friskvårdsförmåner infördes under 2022 en semestertrappa för alla anställda som ger fler semesterdagar med åren som anställd. En tredje förmån för anställda som bidrar till ett balanserat arbetsliv är möjligheten att arbeta på distans. Arbetsplatsen har ett flexibelt arbetsupplägg där anställda ges möjlighet att arbeta delvis hemifrån, och delvis från våra kontor. Ett viktigt komplement till vårt hybrida arbetssätt är våra fysiska träffar under året. Under 2023 har vi haft två personlträffar och fyra kontorshäng. Genom pulserande medarbetarenkäter via Eleteve och regelbundna medarbetarsamtal hämtas löpande feedback in från medarbetarna. Detta är en viktig del i att hjälpa organisationen att ringa in styrkor och förbättringsområden för verksamheten.

Hållbarhetsupplysningar

Djurens Rätt arbetar för en hållbar och djurvänlig värld. Djurens Rätt som arbetsgivare arbetar också aktivt med att hålla ett lågt klimatavtryck och vi har en skarp miljöpolicy. Vid inköp ska varor och tjänster väljas som i sin produktion tagit hänsyn till miljö så långt det är möjligt. Vi väljer företrädesvis miljömärkta eller miljöcertifierade varor/tjänster. Vår heltäckande veganska matpolicy genomsyrar hela organisationen och alla sammanhang organisationen verkar i. Våra interna riktlinjer för tjänsteresor fastställer att tåg alltid är förstahandsvalet. Flygresor sker endast om nödvändigt, och rör sig nästan uteslutande om utlandsresor.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Djurens Rätt är en stabil organisation. De senaste tio åren har Djurens Rätt vuxit totalt sett i omsättning, medlemsantal och personalstyrka. Mycket arbete har lagts ned på att trimma de interna strukturerna för att möjliggöra en stor utväxling av resurserna gentemot ändamålet. Det arbetet lägger grunden för att möta våra behov av ett stärkt politiskt påverkans- och kampanjarbete som kommer behövas under de kommande åren. Inte minst kommer en stor del av vårt fokus ligga på att påverka de avgörande beslut gällande EU:s djurskyddslagstiftning som just nu hänger i luften, fram tills en ny EU-kommission har tillträtt. Under 2024 kommer Djurens Rätt att genomföra en europeisk turné med en mobil utställning om situationen för djuren i EU:s djurfabriker, som riktar sig till beslutsfattare och allmänheten.

Djurens Rätts dialogarbete med företag förväntas ge goda resultat. Här finns ytterligare utvecklingspotential internationellt sett. Under 2023 har det arbetet expanderat till Ukraina och under 2024 kommer ytterligare steg i en mer internationell riktning tas för de djur som är flest och har det sämst; hönorna, kycklingarna och fiskarna. Överlag är det konstruktiv dialog med företag, ihop med effektivt politiskt påverkansarbete och slagkraftiga informationskampanjer, i och utanför Sverige, som framgent kommer att behöva mer resurser. Under 2024 kommer fler av våra informationskampanjer även ske utanför Sverige.

En förväntad och viktig utveckling är att köttkonsumtionen fortsatt kommer att minska. Det finns dock fortsatt en risk att antalet djurindivider som slaktas kan öka, då kycklingkött ersätter kött från nötdjur och grisar vilket leder till att ett större antal djurindivider slaktas. Under 2021 och 2022 såg vi just en sådan utveckling. Den bröts dock 2023 och nu är vi tillbaka på 2019 års nivåer gällande antalet slaktade djurindivider. Djurens Rätt lägger stora resurser på att driva på för att det totala antalet djur som dödas ska minska och inspirera fler att välja vejo. Flera olika projekt för att främja den växtbaserade omställningen kommer att genomföras under 2024.

Ser vi till omfattningen av den verksamhet som kommer att krävas för att nå de övergripande mål som Djurens Rätt jobbar gentemot, så kommer ett betydande stöd från gävogivare att krävas. Inflation och andra kostnadsökningar bortom organisationens kontroll gör detta helt nödvändigt.

Djurens Rätt har som uttalat mål att växa och öka medlemsantalet. Detta kommer att kräva starkt fokus på medlemsvård och att arbeta med effektiva former för rekrytering och insamling. De största osäkerhetsfaktorerna är den negativa utvecklingen av samhällsekonomin. Hur samhällsekonomin ser ut kan påverka intresset för politiska reformer liksom framtida gåvor Djurens Rätt får av allmänheten. Djurens Rätts kapital kan också påverkas, även om aktieportföljens sammansättning är väl avvägd bör vi vara medvetna om den riskfaktor en börsnedgång utgör. Under de senaste åren har svängningarna varit kraftiga emellanåt.

Djurens Rätt har över tid haft en positiv utveckling som organisation, men har också under sin mer än 140 år långa historia också upplevt en del mycket kraftiga bakslag. Kapital motsvarande närmare 18-24 månaders verksamhetskostnader har därför byggts upp i syfte att användas om det sistnämnda skulle inträffa. Det grundar sig i att Djurens Rätt är helt beroende av frivilligt stöd från privatpersoner, där arv utgör en stor andel. Konjunkturförändringar i den allmänna ekonomin kan då ha stora konsekvenser. En stor del av kapitalet består av finansiella tillgångar i form av aktier. En aktieportfölj ger oss valfrihet utifrån de etiska riktlinjerna som anges i vår kapitalplaceringpolicy och aktier har historiskt sett över tid gett en god avkastning till verksamheten.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Historisk framgång för pålsdjuren

Djurens Rätts internationella arbete har tagit stora kliv framåt under året. Genom vårt medborgarinitiativ Fur Free Europe nådde vi en glädjande framgång med över 1,5 miljoner underskrifter för ett pålsfritt Europa. Detta innebar att det blev det tionde godkända europeiska medborgarinitiativet genom tiderna, det sjätte som rör djurfrågor. Vi bidrog med 100 000 av dessa signaturer och har arbetat för att sätta frågan på agendan hos politiker och allmänheten.

Fur Free Europe är en imponerande mobilisering som redan har fått effekter. I september kom nyheten om avvecklingsplaner för svensk pålsdjursfarming, där regeringspartierna och Sverigedemokraterna avsatte 180 miljoner kronor för frivillig avveckling under 2024 och 2025. Samtidigt aviserades att en utredning om förbud mot pålsdjursfarming kan komma. Djurens Rätt bedömer detta som ett stort steg i rätt riktning.

Fler företag slopar turbokycklingar

Djurens Rätts arbete med att få fler företag att ta mer ansvar för kycklingarna har resulterat i flera nya företagspolicys under året. Arbetet har lett till att flera företag, inklusive SJ, Scandic, Finnlines och Destination Gotland, valt att arbeta enligt European Chicken Commitment (ECC). Nio företag antog en ECC-policy under året, vilket innebär att över 60 företag nu inkluderar ECC i sitt hållbarhetsarbete.

Upphandling utan turbokycklingar

Djurens Rätt arbete med att bistå i framtagande av de nya upphandlingskriterierna har gett resultat. Nya kriterier för kyckling- och kalkonkött antogs av Upphandlingsmyndigheten. Tack vare våra inspel och underlag kan nu offentlig sektor göra upphandlingar där de kan ställa mer långtgående djurskyddskrav än tidigare och på så vis välja bort turbokycklingar.

Fler kycklingar trots minskad köttkonsumtion i Sverige

Statistik från Jordbruksverket visade en minskning i köttkonsumtionen under första halvåret av 2023, särskilt av kycklingar, vilket var mycket positivt. När sedan hela året summerades har den totala köttkonsumtionen fortsatt att minska i Sverige under 2023. Men konsumtionen av kycklingkött har ökat jämfört med året innan, med drygt 2 %. Samtidigt som konsumtionen av kycklingkött har ökat har konsumtionen av övriga djurslag, mejeriprodukter och ägg minskat. Det väger dock inte upp i antal djurliv som den ökade konsumtionen av kycklingkött tagit under 2023. Under året konsumerade den svenska befolkningen fler än 159 miljoner kycklingar, vilket är en ökning med 3,5 miljoner jämfört med 2022. Vårt arbete för att bidra till förändring för kycklingarna är därmed fortsatt ett av organisationens mest prioriterade områden.

Både film och tidning prisades

Vår animerade kortfilm, som släpptes 2022, "Världens bästa djurskydd" har fortsatt att få uppmärksamhet och prisats på olika filmfestivaler runt om i världen under 2023, vilket visar på dess fortsatta relevans och betydelse. Utöver det vann filmen priset för "Årets kampanj" på Eurogroup for Animals årliga Campaign Awards, i en omröstning som gjordes av representanter från närmare 100 organisationer.

Utöver det har vår medlemstidning fått uppskattning för sin design, genom två olika utmärkelser från Svenska Designpriset 2023.

Stöd till Ukraina

Under året har vi fortsatt att uppmärksamma situationen för djuren i krigets Ukraina, och samlat in gåvor för att hjälpa dem. Bidrag som mottagits hittills har bland annat finansierat transport av övergivna hundar och katter, inköp av djurmat till djurhem samt katastrofhjälp som att rädda hundratals djur från översvämningarna i södra Ukraina.

Utfasning av burar

Under 2023 fortsatte Djurens Rätt att belysa burhönornas situation via globala företagskampanjer. Dessa genererade positiva svar från företag som PepsiCo, Kellogs, Jollibee Foods Corporation och Viking. Dessa företag antog buräggfria policys, vilket kommer att gynna miljontals hönor.

Enligt den senaste statistiken från den svenska äggindustrin har andelen hönor som hålls i burar minskat till två procent under 2023. Det innebär också att det nu för första gången i modern tid hålls färre än 200 000 hönor i burar i Sverige, och det är en minskning med drygt 57 000 hönor sedan 2022. Denna trend ses även i Europa efter framgångarna med kampanjer som "End the Cage Age".

Ny kartläggning avslöjar systematiska problem

Vår kartläggning av svenska kycklingproducenter har uppmärksammat av media och bidragit till att lyfta fram de systematiska djurskyddsbristerna inom kycklingindustrin. Detta har ökat medvetenheten hos företag och allmänhet.

Påverkansarbete ger ringar på vattnet

Djurens Rätt ingår i dialog- och referensgrupper hos flera myndigheter för att utveckla nya riktlinjer eller policys. Vi har under året skickat in fler än 40 officiella skrivelser eller remissvar primärt gällande förändringar av lagar och föreskrifter. Vårt arbete har riktats till EU-kommissionen, Landsbyggsdepartementet, Miljödepartementet, Utbildningsdepartementet, Jordbruksverket, Upphandlingsmyndigheten, Vinnova, Naturvårdsverket, Kommerskollegium och till olika politiska utskott i riksdagen. Vårt att nämna är framtagande av nya djurskyddskriterier för fjäderfå som skett hos Upphandlingsmyndigheten, där vår sakkunniga etolog ingått i referensgruppen. Dessa har inneburit höjda djurskyddskrav vid offentlig upphandling.

Resultat och ställning

	2023	2022	2021	2020
Antal medlemmar	46 447	47 624	49 126	49 017
Medlemsavgifter	9 113	9 347	9 126	9 972
Arv, gåvor och bidrag	58 352	47 846	48 856	34 016
Verksamhetsresultat	3 621	-622	14 025	3 816

Nyckeltal

	2023	2022	2021	2020
Ändamålskostnader/ verksamhetskostnader	87%	89%	87%	86%
Insamlingskostnader/ verksamhetskostnader	7%	5%	6%	6%
Administrationskostnader/ verksamhetskostnader	6%	7%	7%	8%

Verksamheten är helt beroende av frivilligt stöd och merparten av intäkterna kommer från medlemsavgifter, gåvor och arv. Antalet och andelen gåvor fortsätter att öka och vi gör ett nytt rekordår i arvsintäkter. Antalet medlemmar minskar under året till följd av att rekrytering av årsbetalande medlemmar under året inte kompenseras av det antal som ej förlänger medlemskapet vid förnyelse.

Finansiella instrument

En trygghet för Djurens Rätt som organisation är det kapital som finns i form av värdepapper. Syftet med att ha detta kapital är att säkerställa att Djurens Rätt kan bedriva en stabil och målmedveten verksamhet till gagn för djurs rättigheter, även om övriga intäkter periodvis skulle minska. Detta gäller inte minst för arv.

Enligt gällande kapitalplaceringspolicy investerar Djurens Rätt inte i oetiska företag, med detta avses företag vars verksamhet har direkt anknytning till animalieproduktion, djurförsök, alkohol, tobak, vapen eller pornografi. Portföljen granskas löpande genom en oberoende screening-tjänst för att säkerställa att de etiska riktlinjerna följs. Policyn finns i sin helhet på www.djurensratt.se.

Resultaträkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		9 113	9 347
Gåvor	3	58 352	47 846
Bidrag	3	1 232	113
Nettoomsättning		768	626
Övriga intäkter		18	59
Summa verksamhetsintäkter		69 483	57 991
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader		-57 358	-51 915
Insamlingskostnader		-4 539	-2 807
Administrationskostnader		-3 965	-3 891
Summa verksamhetskostnader		-65 862	-58 614
Verksamhetsresultat	4,5	3 621	-622
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	6	2 189	2 410
Ränteintäkter och liknande resultatposter		-	-
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1	0
Förvaltningskostnader		-51	-38
Resultat efter finansiella poster		5 759	1 750
Årets resultat		5 759	1 750

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för programvara	7	504	824
		504	824
Materiella anläggningstillgångar			
Nedlagda utgifter på annans fastighet	8	–	83
Inventarier	9	–	–
		–	83
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	10	52 718	50 141
Andra långfristiga fordringar	11	58	58
		52 776	50 199
Summa anläggningstillgångar		53 280	51 105
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Handelsvaror		646	561
Ärva fastigheter	2	10 707	1 027
		11 353	1 588
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		97	45
Övriga fordringar		525	83
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	346	471
		967	598
Kortfristiga placeringar	13	15 376	12 028
Kassa och bank			
Kassa och bank		38 659	45 216
		38 659	45 216
Summa omsättningstillgångar		66 355	59 429
SUMMA TILLGÅNGAR		119 635	110 535

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel		5 197	3 987
Balanserat resultat		98 096	97 556
Årets resultat		5 759	1 750
		<u>109 052</u>	<u>103 293</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		3 656	2 380
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	14	320	–
Aktuell skatteskuld		253	192
Övriga skulder		2 007	1 683
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	4 347	2 988
		<u>10 583</u>	<u>7 242</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		119 635	110 535

Rapport över förändringar i eget kapital 2023

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Ändamåls- bestämda medel</i>	<i>Balanserat resultat inkl. årets resultat</i>	<i>Totalt eget kapital</i>
Ingående balans 2023-01-01	3 987	99 306	103 293
Ändamålsbestämt av givaren	1 404	-1 404	–
Utnyttjade medel i år samt från tidigare år	-193	193	–
Årets resultat		5 759	5 759
Utgående balans 2023-12-31	5 197	103 855	109 052

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

Not 1 Redovisningsprinciper

Organisationens redovisnings- och värderingsprinciper överrensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och *Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning*. Principerna är oförändrade jämfört med föregående räkenskapsår.

Verksamhetsintäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i organisationen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses. Årsbetalande medlemmars avgifter som inkommer efter den 15 september gäller medlemskap nästkommande år varför de periodiseras till nästkommande räkenskapsår.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken Djurens Rätt tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett erhållit bidrag.

Gåvor

Gåvor och arv redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls.

Gåvor i form av kontanter redovisas till nominellt belopp. Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till verkligt värde vid gåvotillfället. Vid mottagande av gåva i form av fastighet eller bostadsrätt där föreningen blir ägare och där fastigheten eller bostadsrätten ännu ej avyttrats, medför detta att värdet av den erhållna tillgången tas upp till aktuellt marknadsvärde vid bokslutstidpunkten. Bedömningen av gåvans marknadsvärde baseras i första hand på externt inhämtade värderingar. Det uppskattade värde som intäktsredovisas i samband med bokslutet kan därav avvika från den likvid som senare erhålls i samband med avyttring av fastigheten eller bostadsrätten.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Erhållna bidrag värderas till verkligt värde.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner: ändamålskostnader, insamlingskostnader och administrationskostnader.

Med ändamålskostnader avses kostnader som kan hänföras till föreningens ändamål enligt stadgarna.

Insamlingskostnader avser huvudsakligen kostnader för att föreningen ska kunna samla in medel och generera externa intäkter. Exempelvis kostnader hänföra till Djurens Rätts shop.

Administrationskostnader är främst kostnader som föreningen har för redovisning, medlemshantering, riksstämma och styrelse.

Kostnader som är gemensamma för ändamåls-, insamlings-, och administrationsfunktionerna är så kallade samkostnader, som fördelas på respektive funktion enligt fördelningsnycklar. Fördelningsnycklarna uppdateras årligen. Samkostnaderna gäller exempelvis drift av kontor.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en pensionskostnad det år pensionen tjänas in.

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Immateriella tillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar som förvärvats är redovisade till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	<i>Nyttjandeperiod</i>
<i>Förvärvade immateriella tillgångar</i>	
Webbportal	5 år
Medlemsregister	10 år

Medlemsregistret togs i bruk i oktober 2016. Nyttjandeperioden är beräknad till 10 år. Systemet tog ca ett och ett halvt år att utveckla och är framtaget för att kunna användas under en period av 10 år. Det är till viss del möjligt för organisationens egen personal att vidareutveckla systemet. Byte av medlemsregister är ett stort och kostsamt projekt för organisationen och en begränsad frekvens av byten eftersträvas därför. Tidigare medlemsregister har haft en beräknad nyttjandeperiod på 10 år, vilket har stämt väl överens med den faktiska användningen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

	<i>Nyttjandeperiod</i>
Nedlagda utgifter på annans fastighet	2-3 år
Inventarier, verktyg och installationer	5 år
Datorer och nätverk	3 år
Fordon	3 år

Avskrivningstiden för installationer och förbättringsutgifter på annans fastighet motsvarar kontraktstiden för lokalen.

Nedskrivningar - materiella och immateriella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller uttrangeras. Den diskonteringsränta som används är före skatt och återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella instrument redovisas i enlighet med K3 kapitel 11 vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärde.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta. Fordran på medlemsavgifter tas inte upp som fordran om det inte finns en legal fordran på medlemmen.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vid värdering till lägsta värdets princip respektive vid bedömning av nedskrivningsbehov anses företagets finansiella instrument som innehas för riskspridning ingå i en värdepappersportfölj och värderas därför som en post, aktier och övriga värdepapper som framgår av not 10.

Djurens Rätt kan även investera i ändamålsbetingade innehav vilka bl.a. kan utgöras av aktier i onoterade bolag vars produkter/tjänster ligger i linje med organisationens verksamhetsmål. Då dessa placeringar görs i ett annat syfte än att ge en långsiktig avkastning för att säkerställa organisationens långsiktiga kapitalbehov och innebär en förhöjd risk, redovisas dessa placeringar skilda från organisationens värdepappersportfölj och värderas separat.

Värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån korrigerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivräntemetoden.

Ändamålsbestämda medel

I posten ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även eget kapital-rapporten.

Ändamålen till de medel som klassas som ändamålsbestämda gäller framför allt arbete mot djurförsök, men även arbete mot långa djurtransporter och att höja fiskars status.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Under året har föreningen mottagit fem fastigheter/bostadsrätter som gåva, vilka inte har avyttrats vid bokslutstidpunkten. Dessa har tagits upp till ett bedömt värde om 10 296 tkr baserat på externt inhämtade fastighetsvärderingar.

Not 3 Gåvor och bidrag

<i>Gåvor som redovisats i resultaträkningen</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Gåvor:		
Allmänheten	25 105	22 947
Arv och testamenten	32 111	22 919
Företag	480	712
Andra organisationer	50	249
Externa stiftelser och fonder	607	1 020
Summa insamlade medel - Gåvor (a)	58 352	47 846
 <i>Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen</i>	 <u>2023</u>	 <u>2022</u>
Insamlade medel (uppskattade belopp, ej bokfört):		
Annonsutrymme Google	697	1 611
Summa insamlade medel - Uppskattat belopp (b)	697	1 611
 <i>Bidrag som redovisats som intäkt</i>		
Privaträttsliga bidrag	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Andra organisationer	506	-
Stiftelser och fonder	-	-
Summa insamlade medel - Privaträttsliga bidrag (c)	506	-
 Offentliga bidrag	<u>2023</u>	<u>2022</u>
EU	569	-
Myndigheter	158	113
Summa offentliga bidrag (d)	726	113
 Summa bidrag (c+d)	1 232	113
 <i>Totala insamlade medel består av följande</i>	 <u>2023</u>	 <u>2022</u>
Gåvor som har redovisats i resultaträkningen (a)	58 352	47 846
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen (b)	697	1 611
Privaträttsliga bidrag som redovisats som intäkt (c)	506	-
Summa insamlade medel (a+b+c)	59 555	49 457

Not 4 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelse och revisorer

Medelantalet anställda	2023	varav män	2022	varav män
Medelantalet anställda	44	23%	41	25%

Könsfördelning bland styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2023-12-31 Andel kvinnor	2022-12-31 Andel kvinnor
Styrelsen	78%	56%
Övriga ledande befattningshavare	78%	75%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader 1)

	2023	2022
Löner och ersättningar 1)	22 644	19 906
Sociala kostnader 1)	9 155	8 005
(varav pensionskostnad exl löneskatt) 2)	(1 675)	(1 434)

1) Summan avser löner, andra ersättningar och sociala kostnader från ändamåls-, medlems-, insamlings- och administrationskostnader

2) Av föreningens pensionskostnader avser 168 tkr 2023 (180 tkr 2022) organisationens riksordförande och generalsekreterare

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda

	2023			2022		
	Riks- ordförande	General- sekreterare	Övriga anställda	Riksordförande	General- sekreterare	Övriga anställda
Löner och andra ersättningar	440	780	21 424	360	749	18 797

Arbetet som ledamot i Djurens Rätts riksstyrelse är oavlönat.

Det finns inget avtal om avgångsvederlag för generalsekreterare. Uppsägningstiden styrs av gällande kollektivavtal.

Ideellt arbete

Under året har flera tusen personer engagerat sig ideellt för Djurens Rätt, framförallt inom olika volontärprogram, utbildningar, i lokalorganisationer, på kontoren, via blixtpost och blixtpapp. Värdet av dessa ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen men antalet arbetstimmar uppgår till ca 7800 totalt. Antal volontärer som deltagit i aktiviteter via volontärprogram är 139 st.

Not 5 Operationell leasing

Leasingavtal där företaget är leasetagare

	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
<i>Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal</i>		
Inom ett år	2 209	2 030
Mellan ett och fem år	<u>2 375</u>	<u>2 455</u>
	4 584	4 485
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	2 352	2 173

Leasingavtalen gäller främst kontorslokaler men även kontorsmaskiner.

Not 6 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Ränteintäkter, övriga	352	157
Utdelningar	1 721	1 487
Realisationsresultat vid försäljningar	115	958
Nedskrivningar	<u>-</u>	<u>-192</u>
	2 189	2 410

Not 7 Balanserade utgifter för programvara

	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	3 522	3 170
Rörelseförvärv	<u>-</u>	<u>352</u>
Vid årets slut	3 522	3 522
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-2 698	-2 379
Årets avskrivning	<u>-319</u>	<u>-319</u>
Vid årets slut	-3 018	-2 698
Redovisat värde vid årets slut	504	824

Not 8 Nedlagda utgifter på annans fastighet

	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	5 148	5 148
Nyanskaffningar	<u>-</u>	<u>-</u>
Vid årets slut	5 148	5 148
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-5 066	-4 983
Årets avskrivning	<u>-83</u>	<u>-83</u>
Vid årets slut	-5 148	-5 066
Redovisat värde vid årets slut	-	83

Not 9 Inventarier

	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	576	580
Nyanskaffningar	<u>-</u>	<u>-</u>
Avyttringar och utrangeringar	<u>-</u>	<u>-4</u>
Vid årets slut	576	576
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-577	-569
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	<u>-</u>	<u>4</u>
Årets avskrivningar	<u>-</u>	<u>-11</u>
Vid årets slut	-577	-577
Redovisat värde vid årets slut	-	-

Not 10 **Andra långfristiga värdepappersinnehav**

	2023-12-31	2022-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	53 848	60 674
Tillkommande tillgångar	5 155	2 694
Avgående tillgångar	-2 578	-9 520
Vid årets slut	56 425	53 848
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	-3 708	-3 516
Årets nedskrivningar	-	-192
Vid årets slut	-3 708	-3 708
Redovisat värde vid årets slut	52 718	50 141

Specifikation av värdepapper 2023-12-31

<i>Aktier</i>	<i>Antal</i>	<i>Redovisat värde</i>	<i>Marknadsvärde</i>
ABB ltd	4 402	801	1 960
Accelleron LTD CHF	219	2	69
AFRY B	3 833	640	535
Aktia Bank A	13 000	1 222	1 363
Atlas Copco A	8 000	394	1 388
Atlas Copco B	2 000	224	299
Autoliv SDB	2 000	1 943	2 208
Boliden	1 725	363	543
Castellum	15 000	1 370	2 150
Clas Ohlson B	500	39	79
Corem Property Pref	800	296	160
Danske Bank	3 450	598	929
Diös Fastigheter	900	65	78
DNB	4 000	687	857
Dometic Group	500	54	45
Epiroc A	4 300	51	869
Epiroc B	500	78	88
Ericsson B	10 212	868	644
Fabege	13 000	647	1 407
Fast Partner D	125	10	7
Fortum EUR	2 000	419	291
Gjensidige Forsikring	3 300	494	614
Gränges	4 088	351	474
Heimstaden Pref	12 000	429	170
Intrum Justitia	500	153	35
Inwido	11 000	679	1 487
Jyske Bank A/S	1 500	472	1 084
JM	3 000	728	533
Kinnevik B	50	17	5
Know it	4 000	695	626
Letho Group Oyj	15 000	430	3
Mandatum	3 200	-	145
Nokia Oyj	10 000	474	340
Nordea Bank ABP EUR	320	1	40
Nordea Bank ABP STHLM	1 850	136	231
NP3 Fastigheter	9 000	318	245
Oatly Group ADS	3 400	495	40
Sampo Oyj A	3 200	1 350	1 411
Sandvik	250	46	55
SCA B	5 500	427	831
Scatec Solar	4 000	368	326
SEB A	21 954	1 909	3 047
Securitas B	7 228	785	713
Skanska B	2 500	416	456
SSAB A	1 500	90	115
SSAB B	20 750	729	1 599
Stora Enso OYJ	5 000	583	696
Swedbank A	6 499	1 208	1 321
Telia Company	44 144	1 835	1 136
Thule group	4 500	614	1 235
Tobii	14 000	570	83
Tobii Dynavox AB	14 000	-	591
Trelleborg B	5 000	808	1 688
Viaplay Group B	2 000	428	10
Vestas Wind systems A/S	4 500	577	1 440
Volvo A	1 375	287	367
Volvo B	17 222	2 276	4 507
		31 944	43 671

Övriga värdepapper

Andelar i Ekobanken	1 000	1	1
SHB Blueorchard Microfinance Fund	149	1 500	1 720
SHB HBF tillv. Obl. A1	12 521	1 350	1 500
SHB HBF Räntestr Cri A1	9 771	1 000	1 064
SHB Hållbar energi	14 929	2 585	4 966
SHB XACT obligation (UCITS EFT)	12 800	1 311	1 288
SHBC CE33L 240111	500 000	503	509
SHBC CN23L 240111	500 000	500	510
SHB Nordea Bostadsobl fond	4 966	500	552
SHB Nordea Institutionell kortränta	6 859	7 920	8 618
SHBC EL111	2 000 000	2 020	2 117
SHBC ST113	1 000 000	1 010	1 091
		20 199	23 935
		52 144	67 606

Ändamålsbetingade innehav

Simris Alg AB	689 016	173	173
Lily & Hanna's Rawfood Ice Dream AB	2 332	400	400
		573	573
		52 717	68 180

Not 11 **Andra långfristiga fordringar**

	2023-12-31	2022-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	58	58
	58	58
Redovisat värde vid årets slut	58	58

Fordran avser deposition för hyreslokal i Göteborg.

Not 12 **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter**

	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyror	300	264
Övriga poster	46	207
	346	471

Not 13 **Kortfristiga placeringar**

Posten innehåller donerade aktieandelar och ärvda fondandelar som inte hunnit avyttras per balansdagen.

Not 14 **Skuld erhållna ej nyttjade bidrag**

	2023-12-31	2022-12-31
I posten ingår skulder avseende privaträttsliga bidrag. De villkor som inte är uppfyllda avseende erhållna privaträttsliga bidrag avser framförallt att projekten som bidragen avser fortfarande var pågående per 2023-12-31.		
Eurogroup for Animals	154	–
Centre for Effective Altruism (Farmed Animal Funders)	166	–
	320	–

Not 15 **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**

	2023-12-31	2022-12-31
Momsskuld	1 169	–
Förutbetalda medlemsavgifter	1 711	1 899
Upplupna personalkostnader	649	508
Övriga poster	819	581
	4 347	2 988

Not 16 **Ställda säkerheter och eventalförpliktelser**

<i>Belopp i tkr</i>	2023-12-31	2022-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Eventalförpliktelser	Inga	Inga

Not 17 **Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång**

I februari har tydliga signaler kommit om hur framtiden för Sveriges minkfarmer ser ut. Bedömningen som nu görs är att 2024 kan bli sista året med pälsdjursfarmer i Sverige. Det skulle i så fall innebära att mer än 50 års arbete från Djurens Rätts sida har gått i mål.

Djurens Rätt har nominerats till Stenbeckpriset, i kategorin "Givare". Priset delas ut av branschorganisationen Giva Sverige.

I likhet med de tidigare åren kan omvärldsläget komma att påverka Djurens Rätts värdepapper på kort och/eller medellång sikt.

Underskrifter

Årsredovisningen har upprättats den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Camilla Bergvall

Sofia Kamlund

Camilla Bergvall
Riksordförande

Sofia Kamlund
Första vice riksordförande

Tina Hogevik
Andre vice riksordförande

Ida Ahlström
Ledamot

Tommy Ringlöv
Ledamot

Sophie Gripenberg
Ledamot

Nithin Ramesh
Ledamot

Maiya Tebäck
Ledamot

Hanna Engstedt
Ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska signatur
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Angelica Stöop
Auktoriserad revisor